

Verslag van bespreking tussen een delegatie uit België en de slibcommissie NVA

De slibcommissie van de NVA heeft in 1986 voor het laatst contact gehad met haar Belgische collega's. 5 en 6 april jl. zijn de Belgen op tegenbezoek in Nederland geweest. Het doel van deze ontmoeting was wederom informatie-uitwisseling op het gebied van de ontwikkelingen betreffende de slib-, bagger- en mestproblematiek.

Van Belgische zijde waren aanwezig mw Braeckeveldt van de OVAM (Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest) en de heren Bultynck, Poppe, Ockier, Vandecasteele en Waegeman van de VMZ (Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering), Geuzens van het Studiecentrum voor Kernenergie uit Mol, Debaene (OVAM) en de enige Walloniër, de heer Bauduin van de Faculté des Sciences Agronomiques de l'Etat uit Gembloux.

De slibcommissie NVA werd vertegenwoordigd door mw Duvoort-van Engers en de heren De Bekker, Burger, Dirkzwager, Kiestra, Kruize, Meyer, Provoost, Verhaagen en Voorburg. De eerste dag werd een bezoek gebracht aan de rwzi's Groote IJpolder en Amsterdam-Oost en vonden voordrachten plaats. De tweede dag, waaraan niet door alle Nederlanders kon worden deelgenomen, werden de rwzi Dokhaven en de slibverwerkingsterreinen Sluisjesdijk en Hartelmond bezocht.

In Vlaanderen zijn in 1988 de bestaande Vlaamse Zuiveringsmaatschappij en de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken gefuseerd tot één maatschappij VMZ (de Vlaamse Zuiveringsmaatschappij) die verantwoordelijk is voor de zuivering van het afvalwater in heel Vlaanderen. Op 4 april jl. is in de Vlaamse Ministerraad besloten dat deze maatschappij in de toekomst geprivatiseerd dient te worden.

In Wallonië is de zuivering van afvalwater een gemeentelijke taak die in een samenwerkingsverband, de zogenaamde intercommunales, wordt verricht.

Zuiveringslib

De voorzitter van de NVA-slibcommissie, de heer Dirkzwager, gaf een uiteenzetting omtrent het huidige en toekomstige beleid ten aanzien van zuiveringslib in Nederland (zie hiervoor ook H₂O (23) 1990, nr. 00).

Ook werd, door de heer De Bekker, een toelichting gegeven op het Vertechsysteem en de stand van zaken omtrent het invoeren van deze techniek in ons land.

Van Belgische zijde werden, door de heer Ockier, gegevens gepresenteerd uit de jaarverslagen 1988 en 1989 van de VMZ.

In 1988 werd in totaal 26.585 ton ds geproduceerd op 99 zuiveringsinrichtingen.

De hoeveelheid slib die niet wordt gestabiliseerd neemt in België enorm toe, aangezien het bij verwerking op een stortplaats, net als in geval van verbranden, niet nodig is het slib te stabiliseren. Aangezien de laatste jaren meer slib in de landbouw kon worden afgezet werd minder slib ontwaterd (18,1% in 1989). Het aandeel van filterpersen in de ontwateringsapparatuur neemt toe in verband met de op stortplaatsen benodigde steekvastheid.

In Vlaanderen richt de aandacht met betrekking tot zuiveringslib zich op de volgende zaken:

- het begrip 'steekvastheid' is momenteel niet gedefinieerd. Een studie op dit gebied is gaande;
- om afzetproblemen op te vangen zal de opslagcapaciteit vergroot dienen te worden;
- sanering aan de bron dient te worden aangepakt;
- normering komt nu pas goed op gang (op dit moment is van het in de landbouw afgezette slib 17% van slechte kwaliteit).

Door het Ministerie van Landbouw zijn ten aanzien van de maximaal toelaatbare gehalten metalen de volgende voorstellen gedaan:

	Zn	Cu	(mk/kg droge stof)				Hg
			Pb	Cr	Ni	Cd	
per analyse	2500	1000	750	500	300	20	16
voortschrijdend gem. voor 1/1/93	2500	750	600	500	100	12	10
voortschrijdend gem. na 1/1/93	2000	600	500	500	100	10	10

Het voortschrijdend gemiddelde is gelijk aan het rekenkundig gemiddelde van de analyses van het laatste jaar.

De aanpak van de slibproblematiek in Vlaanderen is, evenals in Nederland gericht op saneren aan de bron. Deze beleidsvisie wordt nu uitgewerkt tot een slibafvoerplan.

De lange termijn prognose voor de slibverwijdering kan als volgt, uitgedrukt in procenten van de drogestof afzet, worden gegeven:

Eindbestemming	1988	Prognose 1995	Prognose 2000
Landbouw	21	15	10-0
Overige groene toepassingen	8	10	10
Storten	50	31	30
Verbranden	21	44	50-60
totale slibhoeveelheid ton droge stof	26.000	51.000	99.000

Er zal een nieuwe centrale slibverwerkingsseenheid gebouwd moeten worden rond 1995. Dit zal zijn:

- ofwel een centrale slibverbranding
- ofwel een centrale nieuwe verwijderingstechniek (pyrolyse - natte oxydatie)
- ofwel een gecombineerde slib/huisvuilverbrandingsinstallatie.

In Wallonië worden, zoals de heer Bauduin uiteenzette, de voornaamste problemen veroorzaakt door bedrijfsafvalstoffen.

De controle op de slibkwaliteit is in handen van de intercommunales, waar de financiële middelen vandaan moeten komen.

Per jaar wordt ongeveer 30.000 ton ds geproduceerd, waarvan de helft in de landbouw wordt afgezet.

Van het geproduceerde slib voldoet ongeveer 10% niet aan de normen. Vooral zink en koper zijn hier debet aan.

In België wordt geen slib gecomposteerd. huisvuilcompostering vindt wel plaats.

Mest

De Nederlandse situatie werd door de heer Voorburg besproken. Wil men de huidige veestapel in tact houden, zou een oplossing voor het mestprobleem gezocht kunnen worden in het maken van een produkt uit de mest. Dit produkt zou dan kunstmest dienen te vervangen.

Ook in Vlaanderen maakt de mestproblematiek reeds geruime tijd het onderwerp

van discussies uit. De noodzaak tot een dwingende en sturende mestwetgeving wordt, zo vertelde mevvr. Braeckeveldt, algemeen erkend. In de eerste helft van 1987 werd een selectieve uitbreidingsstop van de varkens- en mestkalverbedrijven ingevoerd. In juli 1987 werd een ontwerp-mestdecreet aan de Raad van State voorgelegd. De Vlaamse Raad voor het Leefmilieu bracht in januari 1989 hierover advies uit.

Dit leidde tot het ontwerp-mestdecreet dat in maart jl. aan de Vlaamse Executieve is voorgelegd en een onderdeel vormt van het mestactieplan van het Vlaamse Ministerie van Leefmilieu.

Dit mestactieplan is weer een deelplan van het milieu- en natuurbeleidsplan 1990-1995 van Minister Kelchtermans, dat zowel bron- als effectgerichte maatregelen omvat.

De totale produktie aan dierlijke mest in Vlaanderen in 1988 werd geraamd op 31,8

miljoen ton waarvan 10.3 miljoen ton door het rundvee tijdens de weideperiode en 8,4 miljoen ton door de varkens. Bij hanteren van een landbouwkundige N-norm bestaat een overschot van 1,4 miljoen ton varkensmest-equivalenten (vme). Wanneer de fosfaat-norm van 125 kg P₂O₅/ha wordt gehanteerd is er een overschot van 5,04 miljoen ton.

Er wordt de dringende behoefte gevoeld tot het oprichten van een mestbank om sturend te kunnen optreden. Verder worden, net als in Nederland, oplossingen in technische richtingen gezocht.

Bagger

In België is, zo vertelde de heer Geuzens, een jaar geleden een zogenaamde baggercel opgericht: een club van mensen die met de problematiek bezig zijn. Dit was tevens het begin van een beleid ten aanzien van baggerspecie. Een eerste inventarisatie van hoeveelheden heeft plaatsgevonden. Omtrent de kwaliteit is nog geen systematisch onderzoek verricht.

De volgende hoeveelheden werden geproduceerd:

- onbevaarbare waterlopen: totaal 185.000 m³/j afvoer 42.000 m³;

rest : oever;

- bevaarbare waterlopen: 1.130.000 m³/j dit wordt op land geborgen;

- maritieme toegangswegen (Antwerpen en Zeebrugge): 35-40 miljoen m³/j het grootste deel hiervan wordt, met vergunning van Nederland, gestort in de Westerschelde. Dit mag tot 1991.

1,85 miljoen m³ wordt op land geborgen.

- havens (voormalig Antwerpen) :

960.000 m³/j dit wordt op land geborgen.

Een klassering van de verontreiniging in baggerspecie door de OVAM wordt momenteel bediscussieerd. Voor grote baggerprojecten wordt een ad hoc benadering toegepast. Wel heeft de discussie al geleid tot het opstellen van een Milieu-Effect-Procedure (MEP), waarin de diverse aspecten multidisciplinair worden benaderd, met als doel het milieuvriendelijk en economisch verantwoord uitvoeren van baggerwerken binnen de context van de in Vlaanderen geldende wetgeving.

De eerstvolgende jaren zal de grootste hoeveelheid bagger gewoon op land worden geborgen, maar onderzoek naar andere verwerkingsmethoden is in volle gang.

De heer Provoost schetste de Nederlandse situatie en gaf aan dat in ons land vooral ook gekeken wordt naar mogelijk sanerende maatregelen.

Van zowel Belgische als Nederlandse zijde werd de uitwisseling van gedachten als zeer positief ervaren, zodat de afspraak is gemaakt om over twee jaar wederom een ontmoeting als deze te organiseren.

● ● ●

De kleine infrastructuur ondergronds

Op 2, 3 en 11 oktober zal er in Delft een postacademiale cursus worden gehouden over de mogelijkheden om de ondergrondse infrastructuur zo optimaal mogelijk te beheren. Aanleiding tot deze cursus zijn ontwikkelingen, die de laatste jaren plaatsvinden en een grote invloed hebben op de maatschappelijke, juridische, beheersmatige en technische aspecten van nutsleidingen, kabelnetten, en dergelijke.

Deze drie dagen durende cursus richt zich speciaal op verantwoordelijke functionarissen van openbare werken, stedelijk beheer, industriële leidingbeheerders, ingenieursbureaus, en dergelijke.

De cursus zal worden afgesloten met een case study, waarin de deelnemers de verworven kennis kunnen toetsen aan een praktijkgeval.

De organisatie van de cursus is in handen van de Stichting Postacademisch Onderwijs in de Civiele Techniek en Bouwtechniek in samenwerking met de Netherland Society for Trenchless Technology.

Datum cursus: 2, 3 en 11 oktober 1990.

Plaats: Technische Universiteit Delft, Gebouw voor Civiele Techniek, Stevinweg 1 te Delft.

Cursusgeld: f 1.400,-.

Cursusleider: ir. V. L. Molenaar.

Sluiting: dinsdag 11 september 1990.

Inlichtingen/aanmelding: mw. ir. M. L. Nieuwenhuis, Stevinweg 1/Postbus 5048, 2600 GA Delft. Tel. 015 - 78 46 18.

Zuiveringschap mag van Gerechtshof geen leges heffen

Het Zuiveringschap Amstel- en Gooiland te Hilversum mag voor het verlenen van een lozingsvergunning geen leges meer heffen. Dat blijkt uit een uitspraak van de Belastingkamer van het Gerechtshof te Amsterdam.

De uitspraak heeft betrekking op een legesaanslag die het zuiveringschap in 1986 heeft opgelegd aan Philips Telecommunicatie te Hilversum voor het verlenen van een lozingsvergunning. De uitspraak is van belang voor alle waterkwaliteitsbeheerders in Nederland (water-

schappen, zuiveringschappen) die ook leges opleggen.

Het zuiveringschap zal tegen de uitspraak beroep in cassatie instellen bij de Hoge Raad der Nederlanden.

Het Zuiveringschap Amstel- en Gooiland heft leges op grond van een in 1983 vastgestelde legesverordening die is goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

Op grond van die verordening worden rechten geheven voor diensten die het zuiveringschap verleent, zoals bijvoorbeeld het verlenen van lozingsvergunningen.

Het Gerechtshof is van mening dat het het zuiveringschap niet vrijstaat, naast de verontreinigingsheffing, door middel van legesheffing een naar het oordeel van het zuiveringschap billijker verdeling van kosten van werkzaamheden na te streven. De uitspraak van het Gerechtshof zou tot gevolg kunnen hebben dat geen enkele waterkwaliteitsbeheerder in Nederland meer leges mag opleggen.

Symposium 'Samenwerking bij het handhaven van de WVO'

Op 25 oktober a.s. organiseert het WVO-handhavingsteam van Rijkswaterstaat een symposium getiteld 'Samenwerking bij het handhaven van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren'.

Doelgroep voor deze dag vormen de medewerkers van Rijkswaterstaat, Waterschappen, Provincies, Regionale milieu-inspecties, politie en Openbaar Ministerie, die betrokken zijn op de *praktijk* van de WVO-handhaving.

Er zullen diverse lezingen worden gehouden, onder meer door medewerkers van Rijkswaterstaat, Hoofdinspectie milieuhygiëne van VROM, Openbaar Ministerie en de Algemene inspectie van de Rijkspolitie. Milieujournalist Maurits Groen levert ook een bijdrage. Tevens zal een videofilm worden vertoond over de 'twee culturen in handhavingsland' (bestuurspolitie).

Het symposium wordt gehouden in Congrescentrum 'Agora' te Lelystad. Er zijn geen deelnamekosten aan deze dag verbonden.

Nadere informatie is te verkrijgen bij: J. Rus of W. van Gogh, DBW/RIZA te Lelystad, tel. 03200 - 70476.